

VRAAG EN ANTWOORD

INGEZONDEN

GEbruik VAN ORALE ANTICONCEPTIVA EN RISICOBEPALING VOOR LEVENSVZERKERINGEN

Het antwoord op de vraag (1970) of het gedurende langere perioden gebruiken van orale anticonceptiva (bv. Lyndiol 2,5) een factor is, die in aanmerking genomen moet worden bij de risicobepaling voor een levensverzekering, komt mij onvolledig, misleidend en mogelijk onjuist voor.

Inderdaad heeft de commissie, ingesteld door de FDA, de uitspraak gedaan, dat de orale anticonceptiva op grond van hun „benefit to risk ratio” als „safe” geïnclassificeerd kunnen worden; echter „within the intent of the legislation”. Juist lijkt mij, aansluitend te vermelden dat „the Kefauver-Harris Amendments of 1962 indicate that the term - safe - has reference to the health of man, nowhere do they define safety”.

Eveneens van belang lijkt mij, dat „the Commissioner of Food and Drugs” er op wees „that no effective drug can be absolutely safe”. De commissie concludeerde dan ook, dat „the safety of long-term use of these drugs cannot be predicted”.

Hetzelfde rapport van de FDA vermeldt, dat zowel in Engeland als in de Verenigde Staten van Amerika het verhoogde risico van trombose, vaatafsluiting, veneuse trombose, longembolie en hersentrombose bij het gebruik van orale anticonceptiva is vastgesteld (*Second report on the oral contraceptives* van de Amerikaanse FDA, aug. 1969). De uitspraak op grond van het literatuuronderzoek van Prof. TAUSK (1968) is dan ook wel in flagrante tegenspraak met de conclusie van het eerder aangehaalde rapport van de FDA.

Waarom in de overwegingen het zeer belangrijke, recente onderzoek van WYNN e.a. (1969) en SALHANICK e.a. (1969) niet is opgenomen, is mij niet duidelijk. Op grond hiervan heeft het Dunlop Committee (DC) in Engeland zelfs een advies gegeven om ovulatieremmers met meer dan 50 mcg synthetisch oestrogeen, wegens groter gevaar voor trombose, uit de handel te nemen. Uiteraard dient hierbij eerlijkheids-halve vermeld te worden, dat het DC verzuimde verschil te maken tussen de verschillende vormen van het synthetisch oestrogeen. De lezers van het Tijdschrift en „last but not least” de Nederlandse vrouw zijn meer gebaat bij een gefundeerd antwoord na evaluering van het rapport van WYNN e.a. (1969) en SALHANICK e.a. (1969).

Gaarne zou ik mij voorlopig willen aansluiten bij de voorzichtige uitspraak van de editorial van *The Lancet* (Leading article 1969): „In view of these doubts, the wisdom of administering such compounds to - healthy - women for many years, must be seriously questioned.”

Literatuur: HELLMAN, L. M. (1969) The pill: a second look. *F.D.A. papers* 3, 8, 14. — Leading article (1969) *Lancet* II, 783. — SALHANICK, H. A. e.a. (1969) *Metabolic effects of gonadal hormones and contraceptive steroids*. Plenum Press, New York. — TAUSK, M. (1968) Oral contraceptives and the incidence of the thrombosis. In: *Drug induced diseases*, Vol. 3, bl. 183. — Vraag Nr. 5 (1970) *Ned. T. Geneesk.* 114, 66. — WYNN, V. (1969) Fasting serum triglyceride, cholesterol and lipoprotein levels during oral-contraceptive therapy. *Lancet* II, 756.

Het ingezonden stuk van collega VAN OS gaat voorbij aan het feit, dat het redactionele antwoord nadrukkelijk gericht was op een mogelijke „meetbare of merkbare invloed op de levensverwachtingen”. Dat er zowel in Engeland als in de Verenigde Staten een verhoogd trombose-risico bij gebruik van orale contraceptiva is vastgesteld, is ons uiteraard bekend. Het door ons geciteerde overzicht van TAUSK besteedt anderhalve bladzijde aan de bespreking van het destijds gepubliceerde onderzoek, dat van het Royal College of General Practitioners, dat — voor het eerst — op overtuigende wijze een verband tussen het gebruik van „de pil” en het ontstaan van trombo-embolische processen aantoonde. Het aan dit onderzoek ten grondslag liggende systeem is in wezen hetzelfde, als dat, wat naderhand door VESSEY en DOLL in Engeland en recentelijk door SARTWELL in de Verenigde Staten is toegepast. Het is ons dan ook niet duidelijk, waarop de mening van collega VAN OS gebaseerd is, dat onze, op grond van het literatuuronderzoek van TAUSK gedane uitspraak in flagrante tegenspraak is met de conclusie van het recente FDA-rapport.

Immers, ook wanneer het causale verband tussen het gebruik van „de pil” en het ontstaan van trombose in principe bewezen moet worden geacht, verandert dit toch niets aan het feit, dat het daarbij om zeer zeldzame gebeurtenissen gaat. Het onderzoek van SARTWELL e. a., dat een belangrijk bestanddeel van het FDA-rapport vormt, komt zelf tot deze belangrijke uitspraak: „Nevertheless the estimate does give emphasis to the fact, that the majority of cases of spontaneous idiopathic thromboembolism, including many cases among hormone users, are not attributable to the hormones” (door ons gecursiveerd).

Dat op grond van de beschikbare gegevens geen verzekeringstechnisch verhoogd risico moet worden aangenomen, werd bevestigd door inlichtingen, die wij vóór het publiceren van ons antwoord hebben ingewonnen bij enkele grote West-Duitse en Amerikaanse verzekeringsmaatschappijen, die verklaarden, vrouwen die „de pil” gebruiken tegen dezelfde voorwaarden te verzekeren als andere. Een discussie van alle waargenomen veranderingen, o.a. in de koolhydraat-stofwisseling en de lipoproteïnen van het bloed onder invloed van orale contraceptiva en een eventueel mogelijke klinische betekenis daarvan lag uiteraard geheel buiten het bestek van ons antwoord op een scherp omschreven vraag.

REDACTIE

BOEKAANKONDIGINGEN

J. C. SENEZ, *Microbiologie générale*. 592 bl., 215 fig. Éditions Doin, Parijs 1968. Prijs: geb. Fr. fr. 105,—.

Deze trilogie (microbiologie - virologie - immunologie) wordt geschreven voor studenten in de Wis- en Natuurkunde, vooral voor biochemici en biologen. Dit eerste deel bevat een goed geschreven en uitstekend geïllustreerd overzicht van de moderne bacteriologie; daarbij wordt grote aandacht besteed aan de bacterie-stofwisseling en aan de regulatie van stofwisselingsverschijnselen. Het hoofdstuk over de geschiedenis van de bacteriologie is bijzonder stimulerend geschreven. Ondanks de titel beperkt het boek zich strikt tot de bacteriologie. Over schimmels en andere organismen bevat het geen woord. Het boek lijkt uitermate geschikt voor de studenten, tot wie het is gericht. De medische bacterioloog of klinische chemicus die zich voor de stofwisseling van bacteriën interesseert, kan er veel waardevols in vinden; voor de algemene medicus kan het beter een gesloten boek blijven.